

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning lähtudes OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood: 14872152) esitatud taotlusest, otsustan:

1.1. Anda OÜ-le MERKO KAEVANDUSED (registrikood: 14872152) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520834 Soodla VI uuringuruumis, kehtivusajaga kolm aastat (lisatud).

1.2. Geoloogilise uuringu loale nr L.MU/520834 kantakse järgnevad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Kui Võllaskatku kinnistul (katastritunnus 14001:002:0093) asuvast puurkaevust (tunnus PRK0000934) peaks kaduma joogivesi seoses geoloogiliste uuringutega, siis peab geoloogilise uuringuloa omaja rajama Võllaskatku kinnistule enda kuludega uue puurkaevu.

1.3. Korraldus jõustub OÜ-le MERKO KAEVANDUSED (registrikood: 14872152) teatavaks tegemisest.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omajale garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

2. ASJAOLUD

OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152, Järvevana tee 9g, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, 11314) esitas Keskkonnaametile 13.11.2023 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS; edaspidi **KOTKAS** 13.11.2023 dokumendina nr DM-126411-1) Soodla VI uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse nr T-L.MU/1021450. Parandatud taotlus esitati 27.11.2023 (KOTKAS 27.11.2023 numbriga DM-126411-5).

Taotletav Soodla VI uuringuruum asub Harju maakonnas Anija vallas Soodla külas, hõlmates osaliselt kinnistut Kolga metskond 60 (katastritunnus 14001:002:0324, sihtotstarve maatulundusmaa 100%). Kinnistu Kolga metskond 60 on riigi omandis, mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium, volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.. Riigivara volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus on andnud tingimusliku nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 03.01.2024 dokumendiga nr DM-126411-10).

Taotletav uuringuruumi teenindusala pindala on 36,90 ha. Geoloogilise uuringu käigus planeeritakse rajada kuni 26 uuringukaevet ja kuni 26 uuringupuuraugu maksimaalse uurimissügavusega 15 m. Taotletava loa kehtivusaeg on kolm (3) aastat. Uuritavaks maavaraks on liiv.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Mõõdetakse veetase uuringupunktides.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloe valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

2.1. Uuringuruum

Taotletava uuringuruumi teenindusalal ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusalast ~179,4 m kaugusel idas asuvad Soodla liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 602) põhjapoolne lahustükk, Soodla liivakarjääri mäeeraldis (loa nr HARM-101, loa omaja EMG Karjäärid OÜ, kehtiv 02.07.2024) ja Keskkonnaametis menetluses olev taotletav Soodla liivakarjääri mäeeraldis (loa taotleja EMG Karjäärid OÜ).

Geoloogilise uuringuloe taotluse seletuskirja kohaselt on taotletava Soodla VI uuringuruumi maapinna reljeef tasane, jäädes kõrgusvahemikku 48,0-50,0 m abs kõrgusele. Uuringuruum on osaliselt kaetud metsaga.

Uuringuruumi teenindusala piirist ~ 10 m kaugusel põhja suunas asub kruuskattega Völlaskatku tee (ETAK ID: 4533812), ~ 60 m kaugusel ida suunas asub kruuskattega tee (ETAK ID: 4775408). Uuringuruumi teenindusalast ~ 50 m kaugusel lõunas asub püsikattega tugimaantee Kiiu - Soodla (ETAK ID: 1948903). Kõrvalmaantee Kiiu - Soodla (ETAK ID: 1948903) kaitsevöönd asub teenindusala piirist ~ 20 m kaugusel.

Suurem kõvakattega maantee on Tallinn - Narva (nr 1), (kaitsevööndi laius kuni 50 meetrit mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast), mis jääb uuringuruumist ~ 5,0 km kaugusele põhja suunda.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ~ 550 m kaugusel kagu suunda jääb Elektriõhuliin alla 1 kV ELIIN (tunnus 226031471).

Telia Eesti AS-le kuuluvad sideehitised (VID koodid 35324587, 35324880, 35341086 ja 35324604; kaitsevöönd 1 m liini teljest) asuvad taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast vähemalt 10,7 m, kirdenurgast ~21,4 m ja loodenurgast ~15,6 m kaugusel. Uuringuruumil kattumist nende kaitsevöönditega ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaservast vähemalt 32 m kaugusel asub C-kategooria maagaasi jaotustorustik Tallinn-Kehra C12 (VID koodid A000026374 ja A000028037; kaitsevöönd 2 m liini teljest). Uuringuruumil kattumist selle kaitsevööndiga ei ole.

Taotletava uuringuruumi teenindusala ~ 350 m kaugusel kagu suunda jääb üle 10 ha pindalaga ja üle 25 km² valgalaga veekogu Soodla jõgi (keskkonnaregistri kood VEE1087000, veekaitsevöönd 10 m ja kalda piiranguvöönd 100 m). Taotletava uuringuruumi teenindusala ~ 600 m kaugusele kirde suunda, Völlaskatku kinnistule (katastritunnus 14001:002:0093) jääb puurkaev (tunnus PRK0000934), ~ 500 m kaugusele kagu suunda, Kopra kinnistule (katastritunnus 14001:002:1210) jääb puurkaev (tunnus PRK0030587), 600 m kaugusele lõuna suunda, Päikese, Kuldse, Läheda, Looduse, Raiestiku, Põnga ja Ahtma kinnistutele (katastritunnused 14001:002:2680, 14101:001:0546, 14001:002:0031, 14001:002:0669, 14001:002:2280, 14001:002:0570, 14001:002:2630 ja 14001:002:0790) jäävad puurkaevud (tunnused PRK0025388; PRK0057261; PRK0055796, PRK0021407, PRK0015668, PRK0008895, PRK0065221, PRK0057022).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub täielikult maaparandussüsteemiga Völlaskatku, mille kood maaparandussüsteemide registris on 4108350010220001.

Lähim üksikmajapidamine jääb taotletavast uuringuruumist loode suunda linnulennult ~ 500 m kaugusele Kopra kinnistule (katastritunnus 14001:002:1210). ~ 600 m kaugusele kirde suunda jääb Völlaskatku üksikmajapidamine (katastritunnus 14001:002:0093). Lähim tihedamalt asustatud piirkond on Soodla küla, mis jääb uuringuruumist linnulennult ligikaudu 700 m kaugusele lõuna suunda.

Taotletava Soodla VI uuringuruumi teenindusala kattub osaliselt üldgeoloogilise uurimistöö Harjumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumi teenindusala (loa nr YGUL/519590; loa omaja Eesti Geoloogiateenistus; kehtiv kuni 06.09.2026).

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast ~ 3,2 km kaugusel asub Rehatse maastikukaitseala (Eesti looduse infosüsteemi kood KLO5100004). Taotletava uuringuruumi teenindusala loodenurgast ~ 1 km kaugusel asub vääriselupaik VEP nr. 204823 (Eesti looduse infosüsteemi kood VEP nr. 204823) ja ~ 1,3 km kaugusel kirdenurgast asub vääriselupaik VEP

nr. 211441 (Eesti looduse infosüsteemi kood VEP nr. 211441).

Rail Balticu raudtee kavandatud trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusalast ~22,2 km kaugusel läänes.

2.2. Tegevused uuringuruumis

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. a määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“.

Uuringuloo taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lammini, kuid mitte sügavamale kui 15 m maapinnast. Uuringukaevõõnte vahekaugused jäävad 200 m piiresse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 26 šurfi ja 26 puurauku.

Geoloogilise uuringu käigus võib olla vajalik teostada raiet piiratud ulatuses, eelkõige seoses masinate liikumisega metsaga kaetud alal. Kogu uuringualal tehtav raietegevus kooskõlastatakse maaomanikuga. Uuringukaevõõnte asukohtade määramisel võeti arvesse metsa paiknemist alal ja valiti asukohad kus raietegevus oleks minimaalne. Uuringu käigus korrigeeritakse vajadusel uuringupunktide asukohti, et metsa raietegevus oleks minimaalne.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Mõõdetakse veetase uuringupunktides.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloo valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks vaja minevate masinate liikumine uuringualale toimub kruuskattega Võllaskatku tee (ETAK ID: 4533812), ja ida suunas asuva kruuskattega tee (ETAK ID: 4775408) kaudu

2.3. Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatud tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse

(edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi **KMH**) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus nr 224**) või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 61 lg 3, § 11 lg-te 2, 2 3 ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, KeHJS § 6 lg-s 2 sätestatud otsustaja eelhindangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruse nr 224 § 3 p 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000 meetrise sügavusega puuraugud)). Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuulavas seletuskirjas on KeHJS § 6 lg 2 p-st 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöö kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on „näidanud, et eelhindangute koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalselt väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärne. Praeguseks ei ole algatatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluses.“

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruses nr 224. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 23 ega kaaluta KMH vajalikkust.

MaaPS § 28 lg 3 kohaselt peab uuringuloa taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi **määrus nr 1**) § 2 lg 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lg 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja selle ulatuse kirjeldus. Määruse nr 1 § 2 lg 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloa taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas märgitakse, et uuringupunktide rajamine toimub tööpäevadel ja tööajal. Keskkonnaamet täpsustab, et mõistet „tööaeg“ ei reguleeri kellaajaliselt ükski käesoleval hetkel kehtiv seadus. Töölepinguseaduse (edaspidi TLS) § 5 lg 1 p 7 viidatakse tööajale, kui ajale, millal töötaja täidab kokkulepitud tööülesandeid. TLS § 43 lg 1 täpsustab, et eeldatakse, et töötaja töötab 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Lisaks võib TLS § 52 lg 3 lugeda, et eeldatakse, et iganädalane puhkaeg antakse töötajatele laupäeval ja pühapäeval.

Eelnevast nähtub, et töö- ja puhkeaja mõistete puhul võib eeldada välja kujunenud ja enamlevinud kellaaegu ja nädalapäevi, kuid nende järgimise kohustust tööandjal ei ole. TLS kehtestab mõisteid „tööaeg“ ja „tööpäev“ tavamõistest paindlikumalt. Korrakaitseaduse § 56 määrab ajavahemiku, mille jooksul on keelatud tekitada kehtvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

Tuginedes eelnenule ja arvestades asjakohastes õigusaktides toodut, võib eeldada, et välitöid tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni. Ajavahemikus kella 22.00-st kuni 6.00-ni, puhkepäevale eelneval ööl kella 00.00-st kuni 7.00-ni, on keelatud tekitada kehtvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

2.3.1. Mõju Natura 2000 aladele

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv loodusala on Põhja-Kõrvemaa loodusala (EELISE kood RAH0000572), mis asub Soodla VI uuringuruumist ~11 km kaugusel ida suunas. I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesctoitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad - 9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), palu-karukell (*Pulsatilla patens*), kollane kivirik (*Saxifraga hirculus*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*).

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnuala on Põhja-Kõrvemaa linnuala (EELISE kood RAH0000121), mis asub Soodla VI uuringuruumist ~11 km kaugusel ida suunas. Linnualal kaitstakse järgmiste liikide elupaiku: sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), sõtkas (*Bucephala clangula*), laululuik (*Cygnus cygnus*), järvekaur (*Gavia arctica*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), teder (*Tetrao tetrix*), metsis (*Tetrao urogallus*), mudatilder (*Tringa glareola*) ja heletilder (*Tringa nebularia*).

Võttes arvesse eelneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju loodus-, linnualale.

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu halduskolleegiumi 21.12.2001 kohtumäärus haldusasjas nr 3-3-1-67-01 p 3).

2.3.2 Mõju metsale, kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine)

rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 15 m maapinnast. Uuringukaevetööde vahekaugused jäävad 200 m piiresse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 26 šurfi ja 26 puurauku.

Geoloogilise uuringu käigus võib olla vajalik teostada raiet piiratud ulatuses, eelkõige seoses masinate liikumisega metsaga kaetud alal. Kogu uuringualal tehtav raietegevus kooskõlastatakse maaomanikuga. Uuringukaevetööde asukohtade määramisel võeti arvesse metsa paiknemist alal ja valiti asukohad kus raie tegevus oleks minimaalne. Uuringu käigus korrigeeritakse vajadusel uuringupunktide asukohti, et metsa raie oleks minimaalne.

Soodla VI uuringuruumis ei asu kaitstavaid loodusobjekte, liike, ega vääriselupaiku. Võttes arvesse eelneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele.

2.3.3. Heide välisõhku (müra ja peenosakesed)

Lähim üksikmajapidamine jääb taotletavast uuringuruumist loode suunda linnulennult ~ 500 m kaugusele Kopra kinnistule (katastritunnus 14001:002:1210). ~ 600 m kaugusele kirde suunda jääb Völlaskatku üksikmajapidamine (katastritunnus 14001:002:0093). Lähim tihedamalt asustatud piirkond on Soodla küla, mis jääb uuringuruumist linnulennult ligikaudu 700 m kaugusele lõuna suunda.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks kasutatakse tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ning ei kasutata materjale, mis on keskkonnoahtlikud. Uuringuga ei reostata põhjaveet ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu.

Mõningal määral tekitavad uuringut läbi viivad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate poolt tekitatava või karjäärides töötavate masinate müraga. Müra tekitatakse vaid välitööde käigus lühiajaliselt päevasel ajal. Oluline on silmas pidada, et geoloogiliste uuringute käigus tehtavad välitööd kestavad lühikest aega (mõne päeva). Seega on müra kestus ajutine ja lühiajaline. Võib eeldada, et geoloogilise uuringuga ei kaasne häiringuid, mis võiks piirinaabrite huve olulisel määral riivata.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (ülenormatiivset peenosakeste heidet). Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist.

2.3.4. Mõju põhjaveele

Uuringuruumis läbiviidava geoloogilise uuringuga ei kaasne mõju põhjaveele. Hüdrogeoloogilistest töödest viiakse läbi veetaseme mõõtmised uuringupunktides. Veeproove ei võeta. Pärast uuringu läbiviimiseks rajatud kaevandite ja puuraukude sulgemist taastub looduslik olukord.

Geoloogiliste töödega ei avaldata mõju lähimatele veehaaretele (puur- ja salvkaevud), kuivenduskraavidele, maaparandussüsteemide toimimisele ega lähimatele veekogudele.

2.3.5 Jäätmete

Vastavalt maapõueseaduse § 28 lõikele 5 tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava juhul, kui uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmeseaduse alusel (edaspidi **Jääts**) käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid.

Kaevandamisjäätmekava eesmärk on vältida või vähendada jäätmete tekitamist ja nende ohtlikkust ning soodustada nende ringlusesse võtmist, korduvkasutamist või taaskasutamist, kui see on keskkonnaohutu ja võimalik.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas kinnitab taotleja, et planeeritava uuringu käigus ei teki kaevandamisjäätmeid. Uuringupunktidesse rajatakse puuraugud/kaevandid ning määratakse katendi ja kasuliku kihi paksus ning omadused. Kuna antud uuringu puhul kasutatakse proovide võtmisest üle jäänud materjal ja kattepinna ära puuraukude likvideerimisel, ei teki uuringu käigus kaevandamisjäätmeid ja kaevandamisjäätmekava esitamine ei ole vajalik.

2.3.6. Vibratsioon

Geoloogilise uuringuga kaasnev vibratsioon on minimaalne – ei viida läbi lõhkamisi. Tulenevalt töötervishoiu nõuetest, on tehnikale seatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Mõningane vibratsioon on võimalik, kuid see piirdub välitööde teostamise masinate tekitatud tavapärase töötsükli vibratsiooniga, mis on lühiajaline.

Kokkuvõtvalt

Tuginedes eelnenule, arvestades tegevuse iseloomu ja senist praktikat saab öelda, et geoloogilise uuringuga ei kaasne ümbruskonnale valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust ja tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Eelpool kirjeldatud info põhjal saab öelda, et tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju looduskeskkonnale. Tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale.

Kohe peale uuringupuuraukudest ja uuringukaevetõntest proovide võtmist suletakse need väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Tagasitäidetud ala tihendatakse ja tasandatakse. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse võimalikult uuringueelsesesse seisukorda. Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja,

uuringuloo valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused uuringuloo andmisel

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lg 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lg 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lg 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 13.11.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla **J ä ä t S** § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lg 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JääTS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloo andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35. MaaPS § 35 lg 1 p 2-8 ja p 11 ning lg 2 p 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, sellest tulenevat keeldumise alust ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda. (vt ka p 2.3.)

Uuringuloo andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lg 1 p 9). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minna vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Uuringuloo andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloo andmisega (MaaPS § 35 lg 1 p 10). Keskkonnaamet saatis 18.12.2023 kirjaga nr DM-126411-8

teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Anija Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Anija Vallavalitsus andis enda 25.01.2024 otsusega nr 153 Soodla VI uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta tingimusliku nõusoleku (KOTKAS 25.01.2024 numbriga DM-126411-11).

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloo andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või vääriteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 29.02.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmise keeldumise alused puuduvad.

3.2. Uuringuloo taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet avaldas uuringuloo menetluse algatamise teate 18.12.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 2) ning teavitas avatud menetluse algatamisest taotlejat OÜ MERKO KAEVANDUSED ja menetlusosalisi (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1) 18.12.2023 kirjaga nr DM-126441-7. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võis kavandatav tegevus puudutada, paluti uuringuloo taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

Ettepanekuid ning vastuväiteid ei laekunud.

Keskkonnaamet saatis 18.12.2023 kirjaga nr DM-126411-8 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kohta kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Anija Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Anija Vallavalitsus andis enda 25.01.2024 otsusega nr 153 Soodla VI uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta nõusoleku (KOTKAS 25.01.2024 numbriga DM-126441-11) järgneval tingimusel:

- Kui Völlaskatku kinnistul (katastritunnus 14001:002:0093) asuvast suurkaevust (tunnus PRK0000934) peaks kaduma joogivesi seoses geoloogiliste uuringutega, siis peab geoloogilise uuringuloo omaja rajama Völlaskatku kinnistule enda kuludega uue suurkaevu.

Nimetatud tingimus kantakse uuringuloo täiendavaks tingimuseks.

MaaPS § 27 lg 3 alusel saatis Keskkonnaamet 18.12.2023 kirjaga nr DM-126441-9 uuringuloo

taotluse riigivara valitseja volitatud asutustele Riigimetsa Majandamise Keskusele (RMK).

Riigimetsa Majandamise Keskus andis nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 03.01.2024 dokumendiga nr DM-126441-10) järgnevatel tingimustel:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloa täiendavateks tingimusteks.

Vastavalt HMS § 49 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lg 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 5). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks seati kaks nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti *laekus /ei laekunud*.

Keskkonnaamet küsis taotlejalt OÜ MERKO KAEVANDUSED, Anija Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt XX.XX.XXXX kirjaga nr XX arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul arvamusi ja ettepanekuid *laekus / ei laekunud*.

3.3. Kaalutlused täiendavate tingimuste seadmisel

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruuses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata.

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning

inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Küll aga, toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitseadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Üldised uuringuloaga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

Keskkonnaamet seab Soodla VI uuringuloale järgnevad täiendavad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Kui Völlaskatku kinnistul (katastritunnus 14001:002:0093) asuvast puurkaevust (tunnus PRK0000934) peaks kaduma joogivesi seoses geoloogiliste uuringutega, siis peab geoloogilise uuringuloa omaja rajama Völlaskatku kinnistule enda kuludega uue puurkaevu.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo